

ด. ๑๗

หลักสูตร

โอ่งฟ้าไทยในเชิงพาณิชย์

จังหวัดราชบุรีมีหัตถกรรมพื้นบ้านการทำโอ่ง
เครื่องปั้นดินเผาเป็นที่รู้จักเลื่องลือไปทั่วประเทศว่าโอ่งดีมี
คุณภาพต้องเป็นโอ่งจากราชบุรี ซึ่งได้รับขนานนามว่า
“เมืองโอ่งมังกร”

หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม

กรัณย์ ปัญญาพร

ในอดีตประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพปั้นโอ่งดินเผาเพื่อเลี้ยงครอบครัว แต่ปัจจุบันศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน “การปั้นโอ่งดินเผา” ไม่เป็นที่สนใจของคนราชบุรี และคนทั่วไป เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เข้าสู่ยุคนวัตกรรม การปั้นโอ่งดินเผาขายเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย ชุมชนที่มีอาชีพปั้นโอ่งดินเผาจึงละทิ้งอาชีพเดิมไปหาอาชีพใหม่ในชุมชนเมืองหรือเข้าไปทำงานทำในกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนวัดบ้านใหม่ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตั้งอยู่ในชุมชนที่ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างฐานะทางครอบครัวค่อนข้างยากจน ครอบครัวแตกแยก นักเรียนต้องอาศัยอยู่กับญาติ ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ

ด้วยตระหนักถึงสภาพดังกล่าว จึงริเริ่มจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องโอ่งผ้าไทยสอดแทรกในสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ และเทคโนโลยีในงานประดิษฐ์ ขึ้นในปีการศึกษา 2547 ซึ่งจัดเนื้อหาความรู้เรื่องโอ่งผ้าไทยขั้นพื้นฐาน

ปรากฏว่า นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนให้ความสนใจและกระตือรือร้นส่งเสริมการเรียนเรื่องโอ่งผ้าไทยมาก และจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโอ่งผ้าไทยนี้เอง ส่งผลให้ผู้บริหาร คณะครู กรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนและผู้ปกครอง เล็งเห็นว่า “โรงเรียนควรจัดทำหลักสูตรโอ่งผ้าไทยในเชิงพาณิชย์” เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติงานการทำโอ่งผ้าไทยและนำไปจำหน่ายเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน สามารถสร้างอาชีพให้กับนักเรียนได้

นอกจากนี้ ยังมีส่วนช่วยเหลือชุมชนและผู้มีอาชีพปั้นโอ่งดินเผาให้มีรายได้ที่ยั่งยืน พัฒนาโอ่งดินเผาโดยนำมาปะติดด้วยผ้าไทยให้เป็นสินค้าเข้าสู่ตลาดระดับท้องถิ่นและจังหวัด และมีการพัฒนาคุณภาพสินค้าให้เป็นที่น่าสนใจมากขึ้น เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ตรงกับความต้องการของลูกค้า จึงเป็นการส่งเสริมพัฒนาสินค้าและตลาดโอ่งดินเผาของจังหวัดราชบุรี เสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เพิ่มขีดความสามารถ

สามารถในการแข่งขันการค้าเน้นธุรกิจต่อไป ดังนั้นโรงเรียนวัดบ้านใหม่จึงจัดทำหลักสูตรโอ่งผ้าไทยในเชิงพาณิชย์ รายวิชาเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ขึ้น

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรโอ่งผ้าไทยในเชิงพาณิชย์

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจข้อมูลพื้นฐานและความต้องการสำหรับการจัดทำหลักสูตร โดยใช้แบบสอบถามการจัดลำดับความต้องการและแบบสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้างหลักสูตร แต่งตั้งครูผู้สอน เข้าอบรมเนื้อหาในหลักสูตรที่ใช้สอนนักเรียน ได้แก่การทำโอ่งผ้าไทย การทำบรรจุภัณฑ์

หลักสูตร

โอ่งผ้าไทยในเชิงพาณิชย์

จังหวัดราชบุรีมีหัตถกรรมพื้นบ้านการทำโอ่งเครื่องปั้นดินเผาเป็นที่รู้จักเลื่องลือไปทั่วประเทศว่าโอ่งดีมีคุณภาพต้องเป็นโอ่งจากราชบุรี ซึ่งได้รับขนานนามว่า “เมืองโอ่งมังกร”

เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงานให้มากขึ้น ผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้การสอนในรูปแบบต่าง ๆ

พวงกุญแจโอ่งโอ่งผ้าไทย การทำบรรจุภัณฑ์ ความรู้พื้นฐานการตลาด การออกแบบผลิตภัณฑ์โอ่งโอ่งผ้าไทย การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ คุณธรรมในการประกอบอาชีพ การจัดแสดงสินค้ารูปแบบนิทรรศการ

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตรโอ่งผ้าไทยในเชิงพาณิชย์ หลักสูตรนี้สามารถนำไปใช้ได้ในช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัดบ้านใหม่ได้ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม (สาระเพิ่มเติม) สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ครูผู้สอนเป็นครูประจำสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีและครูชาวบ้านจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ดำเนินการจัดการเรียนการสอนจำนวน 40 ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา ภาคเรียนละ 20 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรโอ่งผ้าไทยในเชิงพาณิชย์ ในภาพรวม นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรโอ่งผ้าไทยในเชิงพาณิชย์ อยู่ในระดับมากที่สุด และอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด คือ นักเรียนจำภาพขั้นตอนการทำงานได้อย่างดีตา รองลงมา 3 อันดับแรก คือ เมื่อดูแผนภาพแล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง สาระการเรียนรู้นี้เป็นสาระการเรียนรู้ที่เบาสมอง ไม่เครียด และนักเรียนสาระการเรียนรู้นี้เพราะได้ทำงานร่วมกับเพื่อน

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรโอ่งผ้าไทยในเชิงพาณิชย์ นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกันการออกแบบ การสำรวจ การวิจัยตลาด การส่งเสริมการขาย การจัดแสดงสินค้าในรูปแบบ

นิทรรศการจากการลงมือปฏิบัติงานจริงด้วยตนเอง นอกจากนั้น นักเรียนยังร่วมกันอนุรักษ์และสืบสานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้ดำรงอยู่คู่จังหวัดราชบุรีและประเทศไทย นักเรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานให้เป็นผู้มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพมากขึ้น

สำหรับสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมของชุมชนหรือท้องถิ่นที่มีผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการปั้นโอ่งดินเผา คล้ายคลึงกับราชบุรี สามารถนำหลักสูตรนี้ไปใช้ได้ แต่หากสภาพแวดล้อมของชุมชนหรือท้องถิ่นที่มีความแตกต่างจากจังหวัดราชบุรีก็อาจนำหลักสูตรนี้ไปเป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของสถานศึกษานั้นๆ

และเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงานให้มากขึ้น ผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น มีการวิจัยตลาด มีการประกวดแข่งขันทักษะการออกแบบ สร้างสรรค์โอ่งผ้าไทยตามความต้องการของตลาดอย่างสม่ำเสมอ

กิจกรรมเหล่านี้นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นสร้างผลงานเพื่อเชิงพาณิชย์แล้ว ยังช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรให้แก่ นักเรียนรุ่นต่อไป ได้รู้จักและคุ้นเคยกับหลักสูตรโอ่งผ้าไทยในเชิงพาณิชย์มากขึ้น ซึ่งจะทำให้ นักเรียนสามารถปรับตัวและพัฒนาทักษะการทำงาน การเรียนรู้ได้ดีขึ้น ต้องการทราบรายละเอียดของหลักสูตรเพิ่มเติม ติดต่อโรงเรียนวัดบ้านใหม่ โทร 032-365-218, 089-040-5365

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรโอ่งผ้าไทยในเชิงพาณิชย์ นำผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ พันธกิจ เป้าหมาย โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา

แนวการจัดการเรียนการสอนใช้รูปแบบทักษะกระบวนการ เน้นทักษะกระบวนการปฏิบัติ การแก้ปัญหา ความรู้ ความเข้าใจ สร้างเจตคติ และกระบวนการกลุ่ม ให้ผู้เรียนรู้จักทำตามแบบ สร้างสรรค์งานด้วยตนเองและตามความต้องการของผู้สนใจหรือลูกค้า

สื่อและแหล่งเรียนรู้ใช้สถานประกอบการ โรงงานผลิตโอ่งดินเผา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเอกสารสิ่งพิมพ์และข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงจากแฟ้มพัฒนางาน มีความครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะและกระบวนการ ด้านคุณภาพ จริยธรรมและค่านิยมสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและจุดประสงค์การเรียนรู้ของการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรโอ่งผ้าไทยในเชิงพาณิชย์

สร้างเอกสารประกอบหลักสูตร คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยมีขอบข่ายสาระการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐานขั้นตอนและเครื่องมือในการทำโอ่งผ้าไทยโอ่งเสริมสวย